საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს
გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

ქ. თბილისი **2020 წლის 12 ოქტომბერი**

დისციპლინური საქმე №45/19
მოსამართლე -- -- მიმართ
დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის თაობაზე

-- -- 2019 წლის 07 მარტის №-- საჩივრის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^5 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და 75^6 მუხლის შესაბამისად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლე -- -- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება და წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმება.

დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2019 წლის 31 მაისის დასკვნა საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს განსახილველად წარედგინა 2020 წლის 12 ოქტომბრის სადისციპლინო სხდომაზე.

1. დისციპლინური დევნის დაწყების საფუძვლიანობის შემოწმება განხორციელდა საჩივრებში მითითებულ შემდეგ ფაქტებზე:

საჩივრის ავტორის განცხადებით, -- -- 2017 წლის 03 ნოემბერს სარჩელით მიმართა -- საქალაქო სასამართლოს. სასამართლოში მოპასუხისათვის სარჩელის და თანდართული დოკუმენტების წარდგენა მოხდა 2017 წლის 14 ნოემბერს, ხოლო 2017 წლის 16 ნოემბერს მოპასუხემ სასამართლოს წარუდგინა შესაგებელი. მიუხედავად მოსამართლის ინფორმირებულობისა იმის თაობაზე, რომ სარჩელის ავტორი იყო შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირი და ასევე, რომ საქმის განხილვა უნდა მომხდარიყო საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის და მე-3^1 ნაწილის შესაბამისად, მომდევნო 08 თვის განმავლობაში საქმეზე არანაირი საპროცესო მოქმედება არ ჩატარებულა. საქმეზე პირველი მოსამზადებელი სხდომა დაინიშნა 2018 წლის ივლისში. საქმის განხილვის დასრულებამდე კი სარჩელის ავტორი გარდაიცვალა ჯანმრთელობისთვის მიყენებული იმ ზიანის გამო, რაც მას მოპასუხის ბრალით ჰქონდა მიღებული. ამდენად, მოსამართლე -- -- გააჭიანურა საქმის განხილვა და წაართვა მოსარჩელეს შესაძლებლობა, მის სიცოცხლეშივე აღედგინა დარღვეული უფლება.

2. დისციპლინური საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების შედეგად დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. 2017 წლის 03 ნოემბერს -- -- სარჩელით მიმართა -- საქალაქო სასამართლოს მოპასუხის, -- -- მიმართ და მოითხოვა, ჯანმრთელობისათვის ვნების მიყენებით გამოწვეული მატერიალური ზიანის და ვნების მიყენების შედეგად განცდილი მორალური ზიანის ანაზღაურება. 2017 წლის 06 ნოემბერს საქმე განსახილველად გადაეცა მოსამართლე -- --, რომელმაც 2017 წლის 06 ნოემბრის მოხსენებითი

ბარათით ითხოვა ხსენებული საქმის განსახილველად სხვა მოსამართლისათვის გადაცემა. 2017 წლის 07 ნოემბერს საქმე განსახილველად გადაეცა მოსამართლე -- --.

მოსარჩელემ სარჩელის და თანდართული დოკუმენტების მოპასუხისათვის ჩაბარების დამადასტურებელი დოკუმენტი სასამართლოში წარადგინა 2017 წლის 14 ნოემბერს. მოპასუხემ სასამართლოში შესაგებელი შეიტანა 2017 წლის 16 ნოემბერს, რომლითაც ის არ დაეთანხმა სასარჩელო მოთხოვნას.

2018 წლის 02 ივლისის განჩინებით საქმეზე მოსამზადებელი სხდომა დაინიშნა 2018 წლის 10 აგვისტოს (აღნიშნული განჩინება სარჩელის ავტორს ჩაბარდა 2018 წლის 13 ივლისს). 2018 წლის 11 ივლისს სარჩელის ავტორმა განცხადებით მიმართა მოსამართლეს და ჯანმრთელობის მძიმე მდგომარეობის გამო, ითხოვა საქმის განხილვის დაჩქარება. საქმეზე პირველი მოსამზადებელი სხდომა ჩატარდა 2018 წლის 10 აგვისტოს. საქმეზე შემდეგი მოსამზადებელი სხდომა დაინიშნა 2018 წლის 16 ოქტომბერს.

2018 წლის 17 სექტემბერს -- -- (სარჩელის ავტორის მეუღლე) შუამდგომლობით მიმართა სასამართლოს და მეუღლის (მოსარჩელის), -- -- გარდაცვალების გამო (გარდაცვლის თარიღი 2018 წლის 28 აგვისტო), როგორც პირველი რიგის მემკვიდრემ, ითხოვა საქმის განხილვაში მეუღლის უფლებამონაცვლედ ჩართვა. საჩივრის ავტორი აღნიშნავდა, რომ მისი მეუღლე გარდაიცვალა იმ ზიანის გამო, რომელიც მას სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს მიადგა. 2018 წლის 16 ოქტომბრის განჩინებით, მოსარჩელის უფლებამონაცვლის დადგენამდე, საქმის განხილვა შეჩერდა 05 თვის ვადით.

2019 წლის 06 თებერვალს -- -- მოხსენებით ბარათით მიმართა -- საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის თავმჯდომარეს და 2019 წლის 04 თებერვლიდან ორსულობის, მშობიარობის და ბავშვის მოვლის გამო შვებულებაში ყოფნის მიზეზით, ითხოვა ხსენებული საქმის სხვა მოსამართლისათვის გადაცემა. 2019 წლის 07 თებერვლიდან საქმე განსახილველად გადაეცა მოსამართლე -- --.

2019 წლის 11 მარტის განჩინებით დაკმაყოფილდა -- -- მეუღლის, -- -- შუამდგომლობა მისი საქმეში მოსარჩელის უფლებამონაცვლედ ჩართვის თაობაზე და განახლდა საქმის განხილვა.

წინამდებარე დასკვნის მომზადების დროისათვის საქმის განხილვა პირველი ინსტანციის სასამართლოში არ დასრულებულა.

2.2. 2018 წლის სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, მოსამართლე -- -- განსახილველად გადაცემული ქონდა 522 საქმე (ნაშთი 254; 2018 წელს გადაცემული საქმეები 268), რომელთაგანაც დაასრულა 336 საქმის განხილვა (64.4%).

3. დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2019 წლის 31 მაისის დასკვნა:

-- -- 2019 წლის 07 მარტის №-- საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები შეიცავს მოსამართლე -- -- მიერ ,,საერთო სასამართლოების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის 75^1 - მუხლის მე-2 პუნქტის „დ" (საქმის განხილვის უსაფუძვლო გაჭიანურება) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ნიშნებს (2020 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი რედაქცია).

4. საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასება:

„საერთო სასამართლოების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის 75^1 მუხლის მე-8 პუნქტის „ვ.ა" ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინურ გადაცდომად ჩაითვლება „მოსამართლის მიერ საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის არასაპატიო მიზეზით არსებითად დარღვევა."

მოსამართლის მიერ საპროცესო კანონმდებლობით განსაზღვრული ვადის დარღვევაზე მსჯელობისას აუცილებელია ყურადღება მიექცეს ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლს (რომელიც მოიცავს სამართლიანი სასამართლოს მიერ საქმის გონივრულ ვადაში განხილვის უფლებას) და იმ კრიტერიუმებს, რასაც ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო იყენებს მე-6 მუხლის დარღვევის დადგენის დროს (საქმის განხილვის გონივრული ვადის დარღვევის გამო).

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლთ უზრუნველყოფილი უფლებების განხორციელების კუთხით საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სამოქალაქო საქმის განხილვის ვადებს მნიშვნელოვანი ფუნქცია გააჩნია. ამას ადასტურებს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს №3/1/531 გადაწყვეტილებაში მოყვანილი მსჯელობა - „ვადებს მნიშვნელოვანი წესრიგი შეაქვს სამართლიანი სასამართლოს უფლებით სარგებლობის პროცესშიც. დრო სამართლიანი სასამართლოს უფლებას გასდევს მთლიანად უფლებით სარგებლობის განმავლობაში.

იმისათვის, რომ წინასწარი მოკვლევის შედეგად გამოვლენილი ფაქტობრივი გარემოებები სათანადოდ შეფასდეს და დადგინდეს, რამდენად შეიცავს მოსამართლის ქმედება შესაბამისი პუნქტით განსაზღვრული დისციპლინური გადაცდომის ნიშნებს, აუცილებელია განისაზღვროს, რა შემთხვევაში ჩაითვლება მოსამართლის მიერ საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის დარღვევა „არასაპატიოდ“. ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^1 მუხლის მე-8 ნაწილის „ვ.ა“ ქვეპუნქტის მეორე წინადადება, სადაც კანონმდებელი პირდაპირ ადგენს მოსამართლის დისციპლინური პასუხისმგებლობის გამომრიცხავ ობიექტურ გარემოებებს. ამ ნორმის თანახმად, „...ვადის დარღვევის მიზეზი არასაპატიოდ არ ჩაითვლება, თუ მოსამართლემ აღნიშნული ვადის დაცვა ობიექტურ გარემოებათა (საქმეთა სიმრავლე, საქმის სირთულე და სხვ.) გამო ვერ შეძლო.“ სხვა შემთხვევაში, განსაკუთრებით მაშინ, თუ მოსამართლის ბრალეულ ქმედებას მოჰყვა საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის დარღვევა და ამ დარღვევამ არსებითად შელახა მხარეების კონსტიტუციური უფლებები, მიჩნეულ შეიძლება იქნას, რომ სახეზეა მოსამართლის მიერ დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი. დისციპლინური გადაცდომის დადგენისას ყურადღება უნდა მიექცეს ასევე იმას, თუ რამდენად დააზიანა მოსამართლის ქმედებამ სასამართლოს ან/და საჯარო ინტერესები და რამდენად შეეზღუდა მხარეს ზემდგომი ინსტანციისათვის მიმართვის შესაძლებლობა.

როდესაც საჩივარი ეხება საქმის განხილვის ვადის დარღვევას, აუცილებელია განისაზღვროს, თუ როდიდან უნდა დაიწყოს საქმის განხილვის ვადის ათვლა - როგორც წესი საქმის განხილვის დაწყების თარიღად ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო მიიჩნევს - სარჩელის/შესაბამისი განცხადების განსჯად/უფლებამოსილ სასამართლოში წარდგენის დროს (Poiss v. Austria, §50; Bock v. Germany, §35).

საქმის განხილვის დაწყების შემდეგ იყო თუ არა საქმის განხილვის ვადები დარღვეული „არასაპატიოდ“ („საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^1 მუხლის მე-8 ნაწილის „ვ.ა“ ქვეპუნქტის მეორე წინადადებით გათვალისწინებული ობიექტური გარემოებების ჭრილში) უნდა შეფასდეს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს სასამართლო პრაქტიკით დადგენილი კრიტერიუმების შესაბამისად, კერძოდ:

1. საქმის სირთულე, რომელიც შეიძლება დაკავშირებული იყოს, როგორც საქმის ფაქტობრივ, ისე სამართლებრივ სირთულესთან (Katte Klitsche de la Grande v. Italy, §55; Papachelas v. Greece, §39); რომელიც შეიძლება დაკავშირებული იყოს რამდენიმე მხარის საქმეში ჩაბმასთან (H. V. United Kingdom, §72); მტკიცებულებების გამოკვლევასთან (Human v. Poland, §63) და ა.შ. ამასთან, იმ შემთხვევაშიც როდესაც საქმე თავისი არსით სირთულით არ ხასიათდება, თუმცა ეროვნული კანონმდებლობა არ არის ნათელი ამ გარემოებამაც შეიძლება საქმის განხილვის უსაფუძვლო გაჭიანურება გამოიწვიოს (Lupeni Greeck Catholic Parish and others v. Romania, §150);

2. მხარეთა მოქმედებები, რაც გულისხმობს მაგალითად, ადვოკატთა ხშირ ცვლილებას (Koenig v. Germany, §103), შუამდგომლობებს, რომელიც გამიზნულია პროცესის გასაჭიანურებლად, ან უბრალოდ დაკავშირებულია გარკვეულ ვადებთან (Acquaviva v. France, §61), ასევე სხვა მოქმედებები, რომელიც უკავშირდება საქმის განხილვის ვადის გაგრძელებას;
3. საქმის განმხილველი მოსამართლის მოქმედებები, ყურადღება უნდა მიექცეს ხანგრძლივი დროის განმავლობაში მოსამართლის მიერ საპროცესო მოქმედების შეუსრულებლობას/ჩაუტარებლობას (Pafitis and others v. Greece, §93; Tiece v. San Marino, §31; Suermeli v. Germany, §129).

თუმცა, აქვე ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმ გარემოებაზე, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს განმარტებით, საქმის განხილვის ვადა იყო გონივრული თუ არა უნდა შეფასდეს ყოველ საქმეზე ინდივიდუალურად, საქმის კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებით (Frydlender v. France, §43) და ერთიანობაში ყველა საპროცესო მოქმედების მხედველობაში მიღების შედეგად (Koenig v. Germany, §98).

საქმის განხილვისა და გადაწყვეტის ვადა უნდა იძლეოდეს საქმის გარემოებების სრულყოფილი გამოკვლევის ობიექტურ შესაძლებლობას. ამიტომ სამართალწარმოების ხანგრძლივობის გონივრულობა უნდა შეფასდეს საქმის კონკრეტული გარემოებების საფუძველზე (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება №3/2/577).

მოსამართლე -- -- წარმოადგენს სამოქალაქო საქმეთა განმხილველ მოსამართლეს შესაბამისად, დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასებისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით განსაზღვრულ საქმის განხილვის ვადებს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სასამართლო სამოქალაქო საქმეს განიხილავს განცხადების მიღებიდან არაუგვიანეს 2 თვისა. განსაკუთრებით რთული კატეგორიის საქმეზე მისი განმხილველი სასამართლოს გადაწყვეტილებით ეს ვადა შეიძლება გაგრძელდეს არაუმეტეს 5 თვისა, გარდა ალიმენტის გადახდევინების, დასახიჩრებით ან ჯანმრთელობის სხვა დაზიანებით ან მარჩენალის სიკვდილით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურების, შრომითი ურთიერთობებიდან, „საცხოვრებელი სადგომით სარგებლობისას წარმოშობილი ურთიერთობების შესახებ“ საქართველოს კანონიდან გამომდინარე მოთხოვნებისა და უკანონო მფლობელობიდან უძრავი ნივთის გამოთხოვის შესახებ საქმეებისა, რომლებიც განხილული უნდა იქნეს არაუგვიანეს 1 თვისა.

მოსამართლე -- -- საქმეს განიხილავდა 2017 წლის 07 ნოემბრიდან 2019 წლის 07 თებერვლამდე, დაახლოებით 1 წლის და 03 თვის განმავლობაში. 2018 წლის 16 ოქტომბრის განჩინებით, მოსარჩელის უფლებამონაცვლის დადგენამდე, საქმის განხილვა შეჩერდა 05 თვის ვადით. ამდენად, მოსამართლე -- -- მიერ საქმის განხილვის ვადაში არ უნდა ჩაითვალოს დროის მონაკვეთი 2018 წლის 16 ოქტომბრიდან 2019 წლის 07 თებერვლამდე (თარიღი, როდესაც საქმე განსახილველად გადაეცა მოსამართლე -- --). საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 პუნქტის მიხედვით, აღნიშნული დავის განხილვის ვადა არის 01 თვე. შესაბამისად, სახეზე გვაქვს მოსამართლის მიერ საქმის განხილვის გაჭიანურება 10 თვემდე ვადით.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ მოსამართლის დატვირთულობის გათვალისწინებით მიიღო შესაბამისი გადაწყვეტილება.

5. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების სამართლებრივი საფუძვლები:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^{12} მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ დისციპლინური

საქმის გამოკვლევის შედეგად მოსამართლის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი ან ბრალეული ჩადენა არ დადასტურდა.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სადისციპლინო საკითხზე გადაწყვეტილება მიღებულად ითვლება, თუ მას ფარული კენჭისყრით მხარს დაუჭერს საბჭოს სრული შემადგენლობის არანაკლებ 2/3-ისა (სულ მცირე 10 წევრი).

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2020 წლის 12 ოქტომბრის სადისციპლინო სხდომაზე ჩატარებული ფარული კენჭისყრის შედეგად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს (სხდომას ესწრებოდა 14 წევრი) რვა წევრმა, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ საჩივარზე შესაბამისი გარემოებების შესწავლისა და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასების შედეგად მიიჩნია, რომ არსებობდა მოსამართლე -- -- მიმართ დისციპლინური დევნისა და ახსნა-განმარტების ჩამორთმევის საფუძვლები, ხოლო ექვსმა წევრმა მიიჩნია, რომ არსებული ფაქტობრივი გარემოებები არ ქმნიდა მოსამართლის მიმართ დისციპლინური დევნის დაწყებისათვის საკმარის საფუძველს და მხარი დაუჭირა დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტას.

ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში მოსამართლის მიმართ დისციპლინური დევნის დაწყებასა და ახსნა-განმარტების ჩამორთმევას მხარი დაუჭირა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მხოლოდ რვა წევრმა და „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^{12} მუხლის მეორე პუნქტისა და 75^{13} მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, მოსამართლე -- -- მიმართ უნდა შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლით, 75^{12} მუხლის მეორე პუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

დისციპლინურ საქმეზე №№45/19 მოსამართლე -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

გიორგი მიქაუტაძე

საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი